

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Sähköinen liiketoiminta ja markkinointi

2011

Hannamari Saneri

OSTOLASKUJEN SÄHKÖINEN KÄSITTELY JA VERKKOLASKUTUS

– CASE: RESTATOP OY

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Hannamari Saneri

OSTOLASKUJEN SÄHKÖINEN KÄSITTELY JA VERKKOLASKUTUS -CASE: RESTATOP OY

Suomessa sähköinen taloushallinto elää tällä hetkellä murroskautta ja verkkolasku on yleistymässä yhä laajemmin. Suomen liittyminen yhtenäiseen euromaksualueeseen ja uusi kansainvälinen verkkolaskustandardi ovat vauhdittaneet uutta sähköistä vallankumousta, jossa tieto liikkuu yhä nopeammin ja vaivattomammin. Vaikka verkkolasku onkin jo ylittänyt yli kymmenen vuoden iän, se on odottanut oikeaa hetkeä yleistyä kansainvälisesti.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään verkkolaskutuksen käyttöönottoa ja ostolaskujen sähköistä vastaanottoa sekä käsittelyä pk-yrityksessä. Toimeksiantaja Restatop Oy on julkisten tilojen kalustamiseen erikoistunut yritys. Tässä työssä kerrotaan mitä työvaiheita Restatopilla käytiin läpi, ennen ja jälkeen verkkolaskujen käyttöönottoa sekä perehdytään samalla myös Hansa-world Enterprise 6.2. -ohjelman toimintaan verkkolaskujen osalta. Opinnäytetyön muoto on toimintakeskeinen kvalitatiivinen tutkimus, jossa seurasin ja olin tarvittaessa myös apuna verkkolaskutuksen käyttöönotossa.

Case-osuudessa esitellään miten Restatopilla siirryttiin verkkolaskutukseen käytännön esimerkkien avulla. Uuteen laskujen käsittelyn toimintamalliin siirtyminen tapahtui aikataulun mukaisesti, vaikka muutamia viivästyksiä kohdattiinkin palveluntarjoajan osalta. Kokonaisvaltaiseen verkkolaskujen lähettämiseen ja vastaanottoon yrityksessä päästään vasta vuosien päästä, mutta uuden toimintamallin käyttöönotto oli suurin askel kohti päämäärää. Verkkolaskun käyttöönotto tuo tulevaisuudessa huomattavaa tehostumista taloushallinnon prosesseihin kun työvaiheet vähenevät, ja näin ollen laskujen käsittely nopeutuu.

ASIASANAT:

Sähköinen taloushallinto, verkkolaskutus, ostolasku, OVT.

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business| e-Business and Marketing

December | 42

Jaana Kallio-Gerlander

Hannamari Saneri

ELECTRONIC PROCESSING OF PURCHASE INVOICES AND E-INVOICING CASE: RESTATOP OY

In Finland, e-finance is currently in transition and e-invoice is becoming more widespread at an accelerating pace. Finland's joining to the Single Euro Payments Area and the new international standard for electronic invoicing, have boosted new electronic revolution, where data is moving faster and easier. While e-invoice has already existed more than ten years, it has been waiting for the right moment to go international.

This thesis deals with the introduction of e-invoicing and e-invoice reception and processing in a medium-sized company. The thesis was assigned by Restatop Ltd. which is specialized in furnishing public spaces. This study discusses what stages Restatop took before and after the introduction of e-invoices, and focuses at the same time on e-invoicing operations on Hansaworld 6.2.-program. The method used is centralized qualitative research, in which the author followed and also assisted on the introduction of e-invoicing.

Case-section presents how the transition to e-invoicing occurred in practice at Restatop through examples. The new invoice processing operations model was implemented according to schedule, despite a few delays concerning the service provider. A comprehensive sending and receiving e-invoices in the company is achieved only after many years, but this new operating model was the most essential step toward the goal. In the future the introduction of e-invoices will bring considerable efficiency to financial processes when operations decrease, and thus speed up the processing of invoices.

KEYWORDS:

Electronic financial management, e-invoicing, purchase invoice, EDI.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 SÄHKÖINEN LIIKETOIMINTA	7
2.1 Käsitteet	7
2.2 Historia ja nykytila	7
3 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO	9
3.1 Käsitteet	9
3.2 Historia	9
3.3 Sähköisen taloushallinnon tilanne tänään	11
3.4 Sähköistymisen hyödyt	12
3.5 Tietoyhteiskuntapolitiikka Suomessa	12
3.6 Verkkolasku	14
3.7 Standardit	16
3.7.1 FINVOICE –verkkolasku	16
3.7.2 EDI / OVT	17
3.7.3 eInvoice	17
3.7.4 ISO 20022 – verkkolaskustandardi	17
4 RESTATOP OY	19
4.1 RT-INTERIORS	19
4.2 DESIGNVERKKOKAUPPA	19
5 CASE: RESTATOP OY	21
5.1 Nykytilan kartoitus	21
5.1.1 Ostolaskut	21
5.1.2 Myyntilaskut	22
5.2 Verkkolaskutusratkaisun valinta	23
5.3 Käyttönoton toteutus ja tavoitteet	24
5.4 HansaWorld: Verkkolaskut	25
5.4.1 Verkkolaskut –tietokannan rekisteröinti	26
5.4.2 Yrityksen omat asetukset tietokantaan	27
5.4.3 Liikekumppanikortti ja verkkolaskuasiakastiedot	28
5.4.4 Verkkolaskuasetukset	30

5.4.5 Testausvaihe	31
5.5 HansaWorld Verkko- ostolaskut	33
5.5.1 Ostolaskujen sähköinen käsittely	34
6 YHTEENVETO	39
LÄHTEET	41
 KUVAT	
Kuva 1. Sähköisen taloushallinnon kehityksen aikajana. (Jaatinen 2009, 78.)	10
Kuva 2. Sähköisen taloushallinnon toiminnot pk-yrityksissä. (Helsingin seudun kauppakamari. 2010)	15
Kuva 3. Ostolaskun käsittelyvaiheet ennen sähköistymistä.	22
Kuva 4. Myyntilaskuprosessi ennen sähköistymistä.	23
Kuva 5. Verkkolaskut -palvelun rekisteröinti. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje)	26
Kuva 6. Yritystietojen syöttö. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)	27
Kuva 7. Liikekumppanikortti. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)	29
Kuva 8. Verkkolaskuasiakastiedot. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)	29
Kuva 9. Verkkolaskuasetusten kirjaus. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)	30
Kuva 10. Verkkolaskujono. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)	31
Kuva 11. Verkkolaskujen tilanne. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)	32
Kuva 12. Verkkolaskujen tilanne –raportti. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)	33
Kuva 13. Myyntilaskuprosessi sähköistymisen jälkeen.	33
Kuva 14. Verkko-ostolaskujen jono. (Hansaworld 6.2. Restatop.)	34
Kuva 15. Verkko-ostolasku. (Hansaworld 6.2. Restatop.)	35
Kuva 16. Ostolasku ja klemmarin takaa löytyvät tiedot. (Hansaworld 6.2. Restatop.)	36
Kuva 17. Ostolaskun lähettäminen hyväksyjille. (Hansaworld 6.2. Restatop.)	37
Kuva 18. Ostolaskuprosessi sähköistymisen jälkeen.	37

1 JOHDANTO

Aloitin työharjoitteluni, kestoltaan 5 kuukautta, Restatopilla helmikuussa 2011. Tiedon harjoittelupaikasta sain koulun sähköpostin kautta. Kiinnostuin ja otin välittömästi yhteyttä, koska jo yrityksen ala itsessään kiinnosti minua. Restatop on julkisten tilojen kalustamiseen erikoistunut pk-yritys. Toimin harjoitteluajana pääasiassa taloushallinnon tehtävissä (ostoreskontra, laskutus jne), mutta avustin myös myynnin puolella laskemalla hinnastoja ja tekemällä inventaarioita. Jotta voisin täysipainoisesti työskennellä yrityksessä, minun tuli aivan aluksi opetella Restatopin käytössä olevan taloushallinto-ohjelman, HansaWorld Enterprise:n käyttö. Taloushallinto -ohjelman käyttö ja hallinta tulivat nopeasti tutuiksi mm. kirjaamalla ostolaskuja koneelle ja tekemällä laskuja asiakkaille. Näistä tehtävistä tulikin minulle nopeasti rutiinia, ja niistä myös idea opinnäytetyön aiheeksi sai alkunsa.

Restatopin talouspäällikkö Eeva Lehtinen, ehdotti minulle aihetta, joka liittyi uuteen taloushallintoratkaisuun; ostolaskujen sähköiseen käsittelyyn ja verkkolaskutukseen. Eli otettaisiin ostolaskut vastaan sähköisesti, ja myös myyntilaskujen lähettäminen yritysasiakkaille tapahtuisi verkon kautta, niin laajalti kuin mahdollista. Tämä nopeuttaisi huomattavasti laskujen käsittelyä ja pienentäisi kustannuksia.

Näin kokonaisvaltaisen prosessin läpivienti vaatii aikaa; niin asiakkailta, toimittajilta, kuin työntekijöiltäkin. Yrityksessä muutosta oli mietitty jo pidemmän aikaa. Pohdittiin, olisiko tarpeen hankkia kokonaan erillinen ohjelma vai laajennos Hansaworld -ohjelmasta. Pitkällisen vertailun ja pohdinnan jälkeen päädyttiin käyttämään jo käytössä olevaa Hansaworld enterprise 6.2 -ohjelmaa, josta otettaisiin käyttöön Verkkolaskut -tietokanta. Tähän aiheeseen syvennyttään paremmin Restatopin Case -osuudessa, jossa kerron mitä eri työvaiheita prosessiin liittyi ja miten verkkolaskujen vastaanotto ja lähetys toimii käytännössä.

2 SÄHKÖINEN LIKETOIMINTA

2.1 Käsitteet

Sähköinen liiketoiminta (e-business) on hyvin laaja käsite, johon liittyy kaikki verkossa käytävästä kaupasta, yrityksen sisäisiin sähköisiin prosesseihin. Se on tapa tehostaa yritysten, niiden asiakkaiden, ja muiden sidosryhmien välistä palvelujen, tavaroiden ja tiedon siirtoa. Sähköisen liiketoiminnan käsitteestä löytyy monta eri selitystä, joidenkin mielestä se on vain verkossa käytävää kauppaa ja markkinointia. Sähköinen kaupankäynti (e-commerce) on vain pieni osa sähköisestä liiketoiminnasta. Pääasiassa sähköinen kaupankäynti tarkoittaa ainoastaan liiketoimintaa joka tapahtuu verkossa. Tuotteet ja palvelut voivat olla joko materiaalisia, jolloin puhutaan epäsuorasta sähköisestä kaupankäynnistä (tuotteet kerätään sähköiseen ostoskoriin ja tilaus lähetetään postitse) tai immateriaalisia, joka on suoraa sähköistä kaupankäyntiä (esimerkiksi tietokone – ohjelmat, ja -pelit ladataan suoraan koneelle). Toisille sähköinen liiketoiminta taas merkitsee kaikkea sähköistä teknologiaa, jolla pyritään tehostamaan yrityksen toimintaa kokonaisuudessaan. Näin aluksi pyrin selventämään sähköistä liiketoimintaa kertomalla hieman sen historiasta ja nykytilasta. (Aalto ym. 2000, 9-10; Sähköisen kaupan palvelukeskus. 2011.)

2.2 Historia ja nykytila

Sähköisen liiketoiminnan ensiaskeleet otettiin 60-luvun taitteessa, kun ensimmäiset tietokoneet tulivat yrityskäyttöön. Tietokoneet olivat kuitenkin huoneen kokoisia, joten niitä oli vain suuryritysten käytössä, joilla oli niihin varaa. Ensimmäiset koneet eivät kuitenkaan olleet kovin kehittyneitä, vaan ne hoitivat vain tiettyjä rutiininomaisia tehtäviä kuten palkanlaskentaa. 70 –luvulla alettiin rakentaa yritysten välisiä tietojärjestelmiä, joiden avulla pystyttiin lähettämään määrämuotoisia tietopaketteja suljettujen verkkojen kautta. Silloin kehitettiin myös

nykyään käytössä oleva EDI –standardi (Electronic Data Interchange). (Seppä ym. 2005, 3-6.)

Muutamassa kymmenessä vuodessa sovellusten ja päätelaitteiden kehittyessä, ensimmäiset pöytäkoneet saatiin käyttöön käyttöön 80 –luvulla. Sähköisen liiketoiminnan todellinen kasvu alkoi kuitenkin vasta 90 –luvun puolessa välissä kun Internet alkoi kasvaa ja kaupallistua kovaa vauhtia. Tämä kasvu johti koko kaupankäynnin mullistumiseen kun Internet mahdollisti helpon tavan olla yhteydessä kaikkiin eri jakelukanaviin. (Seppä ym. 2005, 6-12.)

Sähköinen liiketoiminta on muodostunut yhä tärkeämmäksi osaksi liiketoimintaa. Tällä hetkellä Suomessa jopa 60 prosenttia pk-yrityksistä sisällyttää sähköisen liiketoiminnan osaksi strategiaansa. Tärkeimpinä tavoitteina yrityksissä sähköistymisen avulla pidetään liiketoimintaprosessien tehostumista, ja uusien asiakasryhmien tavoittamista. Erityisesti sähköinen kaupankäynti ja sosiaalinen media ovat tämän hetken suosituimpia kehityskohteita. Puhutaan myös internetin uudesta aikakaudesta, jonka kiistanalainen nimitys on Web 2.0. Sen tärkeimpänä osana pidetään uusia asiakaskeskeisiä innovaatioita, jotka mahdollistavat avoimen kommunikoinnin ja vapaan tiedon jakamisen, mm. Facebook, Twitter, Flickr ja Weblogit. Tämän termin käyttö ei kuitenkaan ole vielä vakiintunut ja sen käytöstä käydäänkin kiivasta keskustelua. Ollaan kuitenkin siirrytty internetin uuteen aikakauteen ja voimme vain odottaa mitä tulevaisuus tuo tullessaan. (Wikipedia 2011; Helsingin seudun kauppakamari 2010.)

3 SÄHKÖINEN TALOUSHALLINTO

3.1 Käsitteet

Aivan ensimmäisenä olisi syytä määritellä käsite ”sähköinen taloushallinto”, jotkut puhuvat myös digitaalisesta taloushallinnosta. Näiden kahden käsitteen välillä on kuitenkin pieni määritelmäero, mutta yleisesti puhutaan samasta asiasta. Täydellisessä digitaalisuudessa kaikki aineisto käsiteltäisiin sähköisesti koko arvoketjussa. Tähän tilanteeseen tuskin on päästy vielä missään yrityksessä, koska jos toimittaja lähettää laskun paperimuodossa ja vastaanottaja skannaa sen sähköisen muotoon, ei määritelmän mukaan ole täysin digitaalista. Olemme vasta menossa kohti digitaalista aikakautta. Teoriassa muutos olisi jo mahdollista, mutta luultavasti saavutetaan Suomessa vasta kun verkkolaskut yleistyvät koko maassa. (Lahti & Salminen 2008, 17-19.)

Jos ajattelemme sähköistä taloushallintoa yleisesti, ensimmäisenä tulee luultavasti mieleen juuri verkkolaskut. Mutta siihen liittyy huomattavasti paljon enemmän. Sähköisessä taloushallinnossa pyritään siihen, että kaikki kirjanpidon ja sen osaprosessien materiaali ja tapahtumat käsitellään mahdollisimman automaattisesti ilman paperia. Verkkolaskutus on kuitenkin hyvin tärkeä osa sähköisessä taloushallinnossa ja merkittävin tehokkuutta edistävä tekijä jos se hoidetaan automatisoidusti. Koko ketju tilauksesta laskun maksamiseen voidaan hoitaa automaattisesti. Näin ollen tieto syötetään vain kerran koneelle käsittelyketjun ensimmäisessä yrityksessä. (Lahti & Salminen 2008, 19-22.)

3.2 Historia

Suomessa ensimmäisiä sähköisiä laskuja lähetettiin jo 1970-luvulta lähtien, mutta ainoastaan suurien yritysten välillä. Ensimmäiset taloushallinnon järjestelmät olivat ns. erillissovelluksia (laskutus, palkkalaskenta jne.) ja olivat ainoastaan suuryritysten käytössä. Sovellukset oli kehitetty yritysten omilla atk- osas-

tolla oman yrityksen tarpeisiin. Erillissovelluksista siirryttiin pikkuhiljaa integroituihin kokonaisjärjestelmiin, joihin oli yhdistetty kaikki taloushallinnon osat alueet. Vuosi 1997 oli sähköisen taloushallinnon murrosvuosi kun kirjanpitolakia muutettiin. Lakimuutoksen myötä sallittiin ns. paperiton kirjanpito, eli kaikki muu kirjanpidon aineisto saatiin arkistoida sähköisesti paitsi tasekirja. Jo tätä ennen oli sallittu lakimuutos (655/1973), jossa sallittiin tietokoneen käyttö kirjanpidossa. 90-luvun loppupuolella myös internetin käyttö yleistyi ja Suomessa oli jo yhtenäiset pankkistandardit, jotka mahdollistivat pankkien välisen maksuliikenteen verkossa. Merkittävä innovaatio oli myös tilotteiden sähköinen käsittely ja TITO-standardi. 2000-luvulla kehitettiin verkkolasku, joka oli alun perin pankkien kehittelemä, mutta uusia toimijoita tuli markkinoille nopeasti. Verkkolaskustandardien määrä kasvoi myös nopeasti, jotka nykyään kuitenkin toimivat jo hyvin keskenään. Kuvassa 1. on kuvattu sähköisen taloushallinnon kehitystä 70-luvulta tähän päivään. (Karjalainen 2000, 23-24; Jaatinen 2009, 71-78.)

IT-kehitys	Suurtietokoneet - suuryrityksillä omia koneita - palvelukeskuksia Minitietokoneet	Mikrotietokoneet	TITO-kehitys alkoi Internet...	Verkkolasku
	1970-luku	1980-luku	1990-luku	2000-luku
KP:n säästösten kehitys	KPL 655/1973		KILAn TITO-päätös	KPL 1336/1997
	1971 - 1988		1989 - 1995	1996 - 2000 2000 - 2008
Eri vaiheet	Tietokoneistumisen aika - ohjeita ja neuvoja lainsäädännön vaikutuksesta sekä tietokoneiden hankinnasta		Tosittekirjoittelu Menetelmä- kuvaus	KPL 1997 TYVI Verkkolaskutus

Kuva 1. Sähköisen taloushallinnon kehityksen aikajana. (Jaatinen 2009, 78.)

3.3 Sähköisen taloushallinnon tilanne tänään

Suomi on edelläkävijä sähköisessä taloushallinnossa, vaikka kehitystä on tapahtunut kaikkia ennusteita hitaammin. Suomella on hyvinkin edistysellinen maksuliikenne ja ihmisten luottamuksen lisääntyminen sähköisiin maksujärjestelmiin vahvistaa kasvua edelleen. Verkkolaskutuksessa olemme kuitenkin jo jäämässä jälkeen. Syitä kehityksen hidastumiseen on ollut pääasiassa pula sopivista taloushallintojärjestelmistä, kyky omaksua uutta teknologiaa ja yleinen ennakkoluulo sähköistä taloushallintoa kohtaan. Taloushallinnon sähköistäminen ei todellisuudessa ole mikään helppo prosessi, vaan se vaatii aikaa ja omistautumista niin johdolta kuin työntekijöiltäkin. Siirtymistä esim. verkkolaskutukseen pidetään yrityksissä usein hankalana ja yrityksen resursseja kuluttavana prosessina, jonka hyödyt kuitenkin jäävät pienemmiksi kuin kustannukset. Markkinoille tulee kuitenkin jatkuvasti uusia ja kehittyneempiä ohjelmistoja, joiden käyttäjäystävällisyys on parantunut huomattavasti. Myös eri standardien ja operaattoreiden toimivuus yhdessä on poistanut paljon ongelmia. (Lahti & Salminen 2008, 23-24.)

Nykyään on olemassa lähes ilmaisia Internet-palveluja pk-yrityksille, jotka haluavat siirtyä vaivattomasti verkkolaskutukseen. Esimerkiksi Verkkolaskut.fi -sivulla voi avata ilmaisen verkkolaskutilin, jossa voi lähettää sekä vastaanottaa laskuja sähköisesti, tämä kuitenkin tapahtuu maksua vastaan. Isommille yrityksille, jotka lähettävät ja vastaanottavat paljon laskuja, myös ulkomaille, tämä ei kuitenkaan ole se edullisin vaihtoehto, vaan silloin verkkolaskutus kannattaa integroida omaan taloushallintojärjestelmään. (Verkkolaskut.fi 2011.)

Kun pankit julkaisivat vuonna 2006 oman Finvoice-verkkolaskustandardin, sähköinen taloushallinto levisi myös kuluttajien ja pienempien yritysten tietoisuuteen, mutta silti käyttäjiä on edelleen suhteellisen vähän. Digitaalisuudessa pisimmällä ovat luonnollisesti suuryritykset, niin verkkolaskutuksessa kuin muissakin taloushallintoon liittyvissä automaatioissa. Tulevaisuudessa voidaankin odottaa merkittävää tehostumista taloushallinnon prosesseissa. Arvioiden mukaan Suomesta häviää alalta jopa 40% työpaikoista digitalisoitumisen myötä,

kun se tällä hetkellä työllistää n. 60 000 työntekijää. Perinteinen toimenkuva ja työtehtävät myös muuttuvat radikaalisti, kun siirrytään tietojen tallentamisesta ja konkreettisesta tekemisestä enemmän prosessien ohjaamiseen ja tarkkailuun. (Lahti & Salminen 2008, 25-27.)

3.4 Sähköistymisen hyödyt

Taloushallinnon sähköistämisen välittömät hyödyt ovat arkistointitilan väheneminen ja ekologisuus. Sähköistyminen vaikuttaa yritysten ekologiseen jalanjälkeen kun paperin, sekä sähkön ja lämmön kulutus vähenee. Parhaimmillaan sähköinen taloushallinto on tehokasta, nopeaa, joustavaa ja helppoa. Se vähentää myös virheitä ja parantaa toiminnan laatua, kun samaa tietoa ei käsitellä moneen kertaan ja se sijaitsee vain yhdessä paikassa. Toisaalta jos järjestelmässä tapahtuu virhe se huomataan luultavasti myöhemmin kuin perinteisessä kirjanpidossa ja virheiden korjaamiseen voi kulua enemmän aikaa. Kustannussäästöjä kuitenkin syntyy vähentyneestä työvoiman tarpeesta, arkistointitilan vähenemisestä ja postitukseen aikaisemmin käytetyistä kuluista. Etätyöskentely on lisääntynyt huomattavasti viimeaikoina, koska nykyään työt voi hoitaa missä päin maailmaa tahansa. Esimerkiksi ostolaskujen käsittely ja hyväksyntä voidaan hoitaa sähköisesti, ilman matka- tai postituskuluja. Sähköistä aineistoa on huomattavasti helpompi käsitellä ja se on kaikkien ulottuvilla ja käytettävissä. Tilausprosessit nopeutuvat kun kaikki tarjouksen tekemisestä laskun suoritukseen asti tapahtuu sähköisesti. (Lahti & Salminen 2008, 27-29.)

3.5 Tietoyhteiskuntapolitiikka Suomessa

Sähköistä taloushallintoa edistetään yhteiskunnan eri sektoreilla monin eri tavoin. Se olikin yksi valtioneuvoston tietoyhteiskuntastrategian 2007-2011 tavoitteista. Tämän tavoitteen toteuttaminen tapahtui arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunnan avulla, joka sai vuoden 2008 huhtikuussa toimeksiannon liikenne- ja viestintäministeriöltä, nopeuttaa sähköisen laskutuksen käyttöönottoa yksityisellä ja julkisella sektorilla. Tavoitteena oli saada verkkolaskutus yleistymään mer-

kittävästi vuoteen 2011 mennessä. Työryhmä selvitti miten siirtymisvaihetta verkkolaskutukseen nopeutettaisiin ja mitkä olivat verkkolaskutukseen siirtymisen esteet. Työryhmä ehdottikin ratkaisua laskunvälitysverkkojen yhteentoimivuuden parantamisesta ja erilaisten asiakastarpeiden huomioimisesta. Hitainta verkkolaskutukseen siirtyminen oli pk-yrityksillä, kuluttajilla ja kunnilla. Tämä johtuu suurimmaksi osaksi tiedon puutteesta. Verkkolaskutukseen siirtymisen esteiden poistamiseksi tarvitaan selkeä yhteinen kehittämissmalli. Työryhmän mielestä parhaisiin tuloksiin päästään kilpailuttamalla palveluntarjoajia, jotta verkkolaskutukseen siirtymisen investointikustannukset minimoitaisiin. (Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta 2011.)

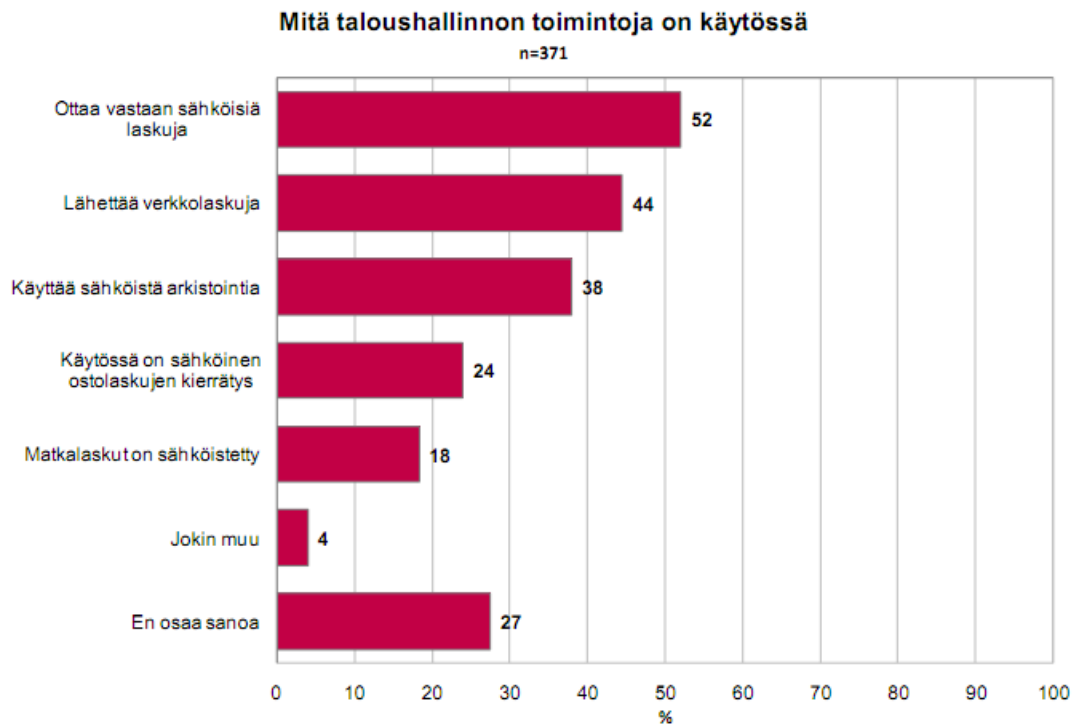
Tärkeää olisi myös yhtenäistää lainsäädäntö EU:n sisällä koskien verkkolaskutusta, jotta kehitystä tapahtuisi myös kansainvälisesti. Suuri kehitysaskel on kuitenkin jo otettu kun siirryttiin vuoden 2010 loppuun mennessä yhtenäiseen euromaksualueeseen eli SEPA:n (Single Euro Payments Area), tämä tarkoittaa sitä että käyttönoton myötä SEPA-alueen sisällä tehtävät euromääräiset elektroniset maksut eivät eroa kotimaisista maksuista. (Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta 2011.)

Tärkeimpänä valtakunnallisena verkkolaskutoimijana Suomessa on vuodesta 2001 toiminut Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry eli TIEKE. Sivusto toimii riippumattomana foorumina, jonka tavoitteena on jakaa tietoa verkkolaskutuksesta kuluttajille ja yrityksille. TIEKE myös verkostoi ohjelmistojen kehittäjiä ja asiantuntijoita. Foorumin jäsenyys on maksullinen, mutta se sisältää myös ilmaisia palveluja, kuten verkkolaskuoppaat eri käyttäjäryhmille ja ajankohtaistiedotteet. TIEKE ylläpitää myös suomen laajinta verkkolaskuosoitteistoa, joka sisältää n. 40 000 osoitetta. Osoitteisto on kuitenkin maksullinen, ainoastaan yksittäiset tiedot ovat ilmaisia. Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta kaavailleen tulevaisuudessa TIEKE:stä verkkolaskutuksen edelläkävijää, joka jakaisi yhteiset pelisäännöt ja jonka verkkolaskuosoitteisto olisi kaikille ilmainen. (Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta 2011; Kurki ym. 2011, 14-15.)

3.6 Verkkolasku

Verkkolaskun määritelmä yksinkertaisuudessaan on automaattisesti käsiteltävissä oleva sähköinen lasku, joka muistuttaa tietokoneen näytölle avattuna paperilaskua. Yritys, jolla on mahdollisuus vastaanottaa verkkolaskuja noutaa laskut omaan taloushallinnon järjestelmäänsä, eikä niitä tarvitse tulostaa paperille, vaan tiedot luetaan sähköisesti. On olemassa monia eri tapoja lähettää laskuja sähköisesti. Esimerkki laskuista, jotka eivät siirry automaattisesti taloushallinto järjestelmään ovat iPost-kirje (e-kirje) ja sähköpostin välityksellä lähetetty lasku (PDF-muodossa). iPost-kirjettä käytetään kun on haluttu sähköistää kokonaan laskujen lähetys. Lasku tulostetaan operaattorilla ja lähetetään eteenpäin asiakkaalle. Sähköpostitse PDF –muodossa suoraan asiakkaalle lähetetty lasku täytyy myös tulostaa ennen käsittelyä. (Kurki ym. 2011, 22-23.)

Vuosittain Suomessa lähetetään noin 500 miljoonaa laskua, joista noin puolet on yritysten välistä laskutusta. Koko Euroopan alueella määrät ovat 30-40 miljardissa. Laskutusprosessien automatisoinnilla voitaisiin merkittävästi vähentää työn määrää, puhumattakaan kustannuksista. Jos vertaillaan Euroopan tasolla verkkolaskutusta, niin kärjessä on tällä hetkellä Iso-Britannia, jolla on jopa 90% mahdollisuudet yrityksissä lähettää verkkolaskuja. Helsingin seudun kauppakamarin sähköisen liiketoiminnan selvityksessä (Kuva 2.) ilmoitetaan, että yrityksistä 52 prosenttia pystyy ottamaan vastaan verkkolaskuja ja vastaavasti 44 prosenttia kertoo lähettävänsä sähköisiä laskuja. Mielenkiintoista on kuitenkin huomata, että verkkolaskujen määrä koko volyyymista on vain n. 15-20 prosenttia, vaikka valmiudet olisi suurempiinkin määriin. Kehitys ei ole muutenkaan ollut kovin huimaa, sillä viidessä vuodessa luvut ovat muuttuneet vain muutamalla prosenttiyksiköllä. (Helsingin seudun kauppakamari, 2010; Kurki ym. 2011, 12-13.)

Kuva 2. Sähköisen taloushallinnon toiminnot pk-yrityksissä. (Helsingin seudun kauppakamari. 2010)

Verkkolaskun hyödyt pähkinänkuoressa:

- Laskujen käsittely nopeutuu
- Laskujen hyväksymiskierros nopeutuu (Paperikasat pöydillä pienenee ja riski laskujen häviämislle suljetaan pois)
- Paperia ja postimaksuja säästyy
- Ylimääräiset työvaiheet poistuvat
- Kaikki yritykset pelaavat samaan pussiin; syntyy selviä säästöjä ja tehokkuus kasvaa!

Nämä hyödyt saadaan käyttöön ainoastaan silloin kun laskujen käsittely on sähköistetty kokonaan. Sillä niin kauan kuin prosessiin liittyy yksikin ihmistyötä sisältävä vaihe, säästöjä ei synny. (Kurki ym. 2011. 7-8.)

Jotta laskujen lähettäminen ja vastaanottaminen tapahtuisi mahdollisimman mutkattomasti, tarvitaan erilaisia standardeja, jotta tietojärjestelmät ymmärtäisivät toisiaan. Yleisesti verkkolaskustandardi kuvaa laskun sisällön tietokenttinä,

joista pakollisia ovat nimi, osoite ja loppusumma; nämä ovat järjestelmän ja laskun käsittelyn kannalta välttämättömiä tietokenttiä. Eri verkkolaskustandardit ymmärtävät toisiaan näiden tärkeimpien tietokenttien osalta. Suomessa verkkolaskuille on kehitetty tällä hetkellä ainakin kolme vahvaa standardia, jotka toimivat keskenään, mutta toki jokaisen yrityksen tulee miettiä mikä näistä standardeista on juuri heille sopiva, ja mitä standardia yhteistyökumppani käyttää. ISO 20022 taas on joulukuussa hyväksytty aivan uusi verkkolaskustandardi, jonka uskotaan tuovan huomattavasti helpotusta eri standarien vuoropuheluun. (Kurki ym. 2011, 8-10.)

3.7 Standardit

Jotta verkkolaskujen välitys toimisi ongelmitta on tärkeää että tietojärjestelmät toimivat yhdessä. Laskun sähköisellä muodolla on oltava tietty verkkolaskustandardi, joka kuvaa laskun sisällön tietokenttinä. Laskulle välttämättömät kentät ovat nimi, osoite ja loppusumma. Yhteisen standardin avulla vastaanottava järjestelmä tulkitsee tietokentät oikein. Tietokenttiä voi olla enemmänkin, mutta nämä kolme ovat tärkeimmät, vaikka järjestelmä ei saisikaan luettua muita kenttiä. Tämä johtuu siitä että eri verkkolaskustandardit lukevat toisiaan näiden keskeisten tietokenttien osalta, mutta eivät välttämättä salli esim. laskun mukana tulevaa liitettä tai yrityksen logoa. Standardeja löytyy moneen eri tarkoitukseen, tiedonsiirtoon, laskun rakenteen määrittelyyn, kuluttajille ja yrityksille.

3.7.1 FINVOICE –verkkolasku

Finvoice on suomen pankkiyhdistyksen verkkolaskumäärittely. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä että molempien yritysten palveluntarjoajien tulee kuulua tämän Finanssialan keskusliiton piiriin, jotta verkkolaskun lähetys onnistuisi. Lasku lähetetään käyttäen pankkien omaa verkkolaskujen välityspalvelua ja näin ollen siinä on myös suora linkki laskun maksamiseen. Finvoice –lasku käyttää xml –standardia (=extensible markup language), jolla luodaan lopullisia standardeja. Xml on nykyään hyvin laajasti käytetty työkalu, joka kuvaa tiedon yleisen raken-

teen, mutta ei määrittele ulkoasua. On erikseen määriteltävä tiedon ja rakenteen kuvaus, jonka mukaan järjestelmät keskustelevat keskenään. Parasta xml:ssä onkin se muokattavuus. Finvoice ei siirrä laskuun yrityksen logoa tai näytä laskun ulkoasua normaalimuodossa. (Kurki ym. 2011.9-10.)

3.7.2 EDI / OVT

EDI eli Electronical Data Interchange (Suomeksi organisaatioiden välinen tiedonsiirto, OVT) on sähköisen laskutuksen vanhin standardi. Sitä käytettiin tiedonsiirtoon jo ennen verkkolaskutusta. Sillä on määritelty monien erilaisten sanomien muotoa tietojärjestelmien välillä. Sillä esitetään laskujen lisäksi mm. tilauksiin ja logistiikkaan liittyviä asiakirjoja. Esimerkiksi verkkolaskutuksessa käytetään OVT-tunnusta, johon on määritelty numerosarjalla yrityksen tunniste, jotta lasku reititetään oikeaan jätjestelmään. (Kurki ym. 2011,71-72.)

3.7.3 eInvoice

Tämä verkkolaskustandardi on pohjoismaisen verkkolaskukonsortion määrittelemä standardi, joka toimii yhdessä kahdenkymmenen eri ohjelmistorajapinnan kanssa. (Kurki ym. 2011, 71.)

3.7.4 ISO 20022 – verkkolaskustandardi

ISO 20022 on kansainvälinen uusi verkkolaskustandardi joka hyväksyttiin joulukuussa 2010. Standardi kehitettiin, koska oli suuri tarve tiedonvälitysjärjestelmälle, joka parantaisi eri standardien yhteistoimintaa ja olisi kaikille ilmainen ja globaalisti käytössä oleva standardi. Tämäkin standardi on xml-pohjainen järjestelmä, ja tarkoitettu yritysten ja pankkien väliseen tiedonvälitykseen. Standardi otettiin käyttöön samaan aikaan kuin siirryimme SEPA:n. SEPA käyttää kyseistä standardia maksusanomiensa siirtoihin. ISO 20022 sanomia on monia, mutta SEPA:n maksusanomissa käytetään versiota ISO20022.pain.001.001.02, mutta

esimerkiksi suoraveloituksissa käytetään versiota pain.008.001.02 jne. Pitkällä aikavälillä olisi tarkoitus siirtyä kansainvälisesti vain yhteen standardiin, joka on ISO 20022. Markkinoilla ollaan jo pitkään kaivattu standardia, joka voitaisiin ottaa käyttöön kansainvälisesti ja joka helpottaisi järjestelmien välistä vuoropuhelua sähköisessä tiedonsiirrossa. (International Organization of Standardization - ISO 20022 2011; Kurki ym. 10.)

4 RESTATOP OY

Opinnäytetyön toimeksiantaja Restatop Oy perustettiin vuonna 1991 ja se on erikoistunut ravintoloiden, hotellien ja julkisten tilojen kalustamiseen. Restatop tarjoaa kokonaisvaltaisia palveluratkaisuja, eli myös mahdolliset asennustyöt hoidetaan asiakkaan tarpeiden mukaan. Restatopilta saa asennuspalvelun lisäksi myös suunnittelupalvelua, verhoilupalveluita Restatopin yhteydessä toimivalta Top Velvet –verhoomolta ja myös rahoitusapua. Restatopilla on yli 250 tavarantoimittajaa ja yhteistyökumppania Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Kauko-Idässä. Valtaosa asiakkaista koostuu yrityksistä, mutta mukaan mahtuu myös kuluttajia. Restatopin Designverkkokauppa, joka avattiin 2010, on tarkoitettu pääasiassa kuluttajille, joka nimensä mukaisesti tarjoaa korkealaatuisia design-tuotteita. Restatopin tärkeimpiä asiakkaita ovat S-ryhmä, Restel, Teboil-liikenneasemat ja Hesburger. (Y-Lehti 2011; Restatop Oy 2011.)

4.1 RT-INTERIORS

RT-interiors on Restatopin sisaryritys, joka aloitti toimintansa vuonna 2009. Yritys on erikoistunut johtamaan hotelli- ja ravintolaprojekteja. Sisaryhtiön perustamiselle tuli tarve kun huomattiin, että yhä useammin eri puolilla maata olevat asiakkaat halusivat toimittajan, joka pystyy vastaamaan kokonaisuudessaan tilojen kalustamisesta ja asennuksista. RT-interiorsin kautta hoidetaan nykyään kaikki rakentamiseen liittyvät työt, joita asiakas tarvitsee. (Y-Lehti 2011; Restatop Oy 2011.)

4.2 DESIGNVERKKOKAUPPA

Designverkkokauppa kuuluu myös Restatop –konserniin, joka avattiin yleisölle syksyllä 2010, joten kyseessä on melko uusi aluevaltaus. Verkkokauppa on erikoistunut kansainvälisiin huippudesign -valaisimiin, joten nyt kuluttajat pääsevät

helposti käsiksi harvinaisiin valaisinuutuuksiin ja designklassikoihin helposti myös kotimaisessa verkkokaupassa. Designvalaisimet on voinut löytää jo kahdena vuonna Habitare –messuilta omalta osastoltaan. Designverkkokauppa vaikuttaa myös aktiivisesti facebookissa, josta voi seurata verkkokaupan toimintaa ja tarkastella uutuuksia. (Optima 2011; Restatop 2011.)

5 CASE: RESTATOP OY

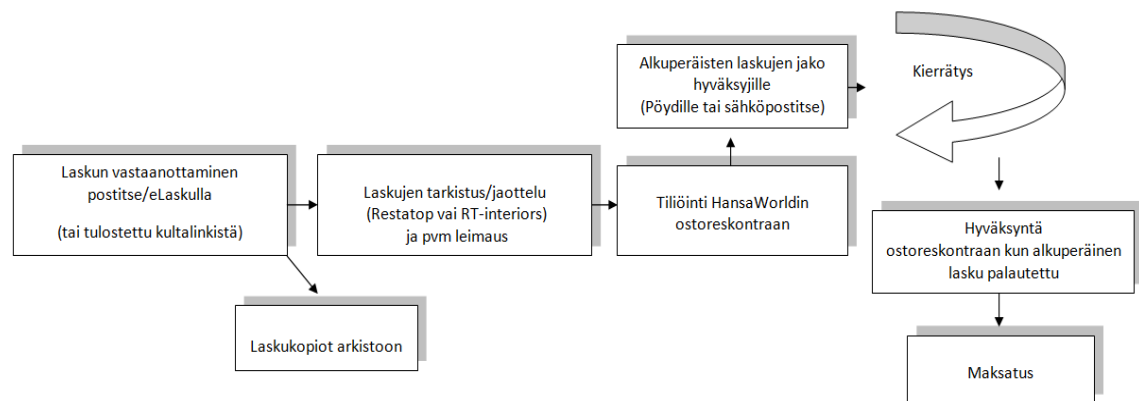
5.1 Nykytilan kartoitus

Restatopilla oltiin suunniteltu ostolaskujen sähköistä vastaanottamista ja verkkolaskutusta jo pidemmän aikaa. Vertailtu ohjelmia; mikä sopii parhaiten omiin käyttötarkoituksiin ostolaskujen volyymin suhteen. Restatopilla oli vastaanotettu ja lähetetty muutamia laskuja aikaisemmin Osuuspankin kultalinkin välityksellä, mutta tällöin ostolaskut piti tulostaa erikseen ja kirjata uudestaan taloushallinto-ohjelman (Hansaworld) ostoreskontraan, joka ei periaatteessa tuonut kustannussäästöjä. Myöskin verkkolaskujen lähettäminen oli tätä kautta turhan vaivalloista. Hansaan on jo perustettu Finvoice -asiakkaita, eli asiakkaita joilla on jo OVT-tunnus. Tällöin lasku voidaan lähettää finvoice –vientinä osuuspankin kultalinkin välityksellä. Käytännöllisintä oli aloittaa ostolaskujen vastaanotto sekä verkkolaskutus samanaikaisesti, kun saadaan käyttöön ohjelma, joka hoitaa nämä molemmat melko vaivattomasti. Nyt oli kuitenkin korkea aika sähköistää laskujen käsittely, kun suurin osa toimittajista ja asiakkaista olivat myös valmiita ottamaan seuraavan askeleen taloushallinnon sähköisessä kehityksessä. (Lehtinen, keskustelu. 29.9.2011)

5.1.1 Ostolaskut

Ennen sähköistämistä melkein kaikki ostolaskujen käsittelyvaiheet (Kuva 3.) tapahtuivat paperimuodossa. Ensimmäisenä ostolaskut käytiin läpi; leimattiin saapumispäivämäärä, kopioitiin, tiliöitiin ostoreskontraan, laskulle merkittiin oman ostoreskontran järjestysnumero. Tämän jälkeen alkuperäiset ostolaskut jaettiin hyväksyjille. RT- interiorsin puolella on myös tärkeää, että laskuissa on mainittuna projekti, johon lasku liittyy, jotta kohdistus tapahtui oikein. Myös Restatopin puolella on tärkeää kohdistaa lasku oikeaan ostotilaukseen. RT-interiorsin puolella laskut lähetettiin hyväksyttäväksi yleensä pdf –muodossa sähköpostilla, koska työntekijät ovat enimmäkseen töissä eri projekteissa ympä-

ri suomea. Vasta kun lasku oli hyväksytty ja mahdolliset korjaukset tehty ostotilaukseen, lasku voitiin hyväksyä reskontrassa ja siirtää maksatukseen. Tässä vaiheessa prosessia ongelmia yleensä ilmaantuivat. Välillä muutama laskuista oli hävinnyt matkan varrella työpöytien kasvavien paperikasojen alle, ja ongelmia tuotti myös se, jos laskulla oli monta eri hyväksyjää. Lasku ehti usein eräännyä ennen kuin alkuperäinen lasku oli takaisin kirjanpidossa. Myös epäselvistä ja hyvitystä kaipaavista laskuista tuli vaikeita seurata.

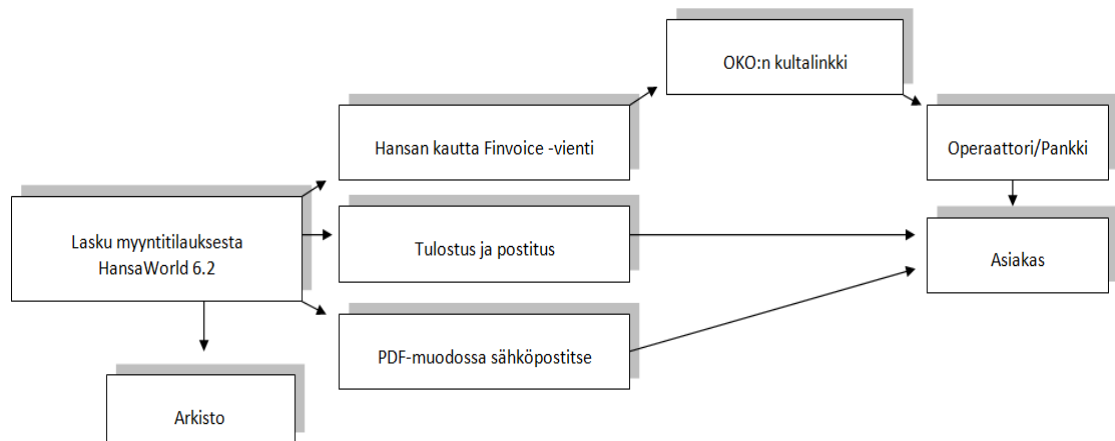

Kuva 3. Ostolaskun käsittelyvaiheet ennen sähköistymistä.

5.1.2 Myyntilaskut

Myyntilasku tehdään HansaWorld –ohjelmassa sen jälkeen kun tilaus on toimitettu ja kun lähete, johon on merkitty rahdit ja määrät, saapunut varastosta. Hansassa suoritetaan toimitus, jonka hyväksymisen jälkeen varastosaldo muuttuu oikeaksi. Lähetettä ja myyntitilausta verrataan toisiinsa ja jos kaikki on kunnossa, myyntitilauksen perusteella tehdään järjestelmässä lasku. Tässä vaiheessa voidaan laskua vielä muokata. Rahtien ja alv:n mahdollinen korjaus, toimittajan tietojen ja tilausmäärien tarkistus ennen laskun tulostusta ja lähettämistä. Laskutettuun lähetteeseen merkitään laskun päivämäärä ja laskun numero, siihen liitetään mukaan myös myyntitilaus, jonka myyjä on tuonut aikaisemmin kirjanpitoon kaupat tehtyään. Ennen lähettämistä laskuista otetaan vielä kopiot arkistoon. Suurimmille asiakkaille (Hesburger, S-Ryhmä) laskuja on lähetetty sähköisesti Osuuspankin kultalinkin välityksellä ns. Finvoice -viennillä,

joten Hansassa on jo perustettuna jonkin verran sähköisen laskutuksen piiriin kuuluvia asiakkaita. Laskutuksessa suurin muutos tulee olemaan ainoastaan laskun lähettämisessä. Verkkolaskutukseen siirryttäessä suurin säästö syntyy tulostus- ja postituskustannuksissa, muutoin käsittelyvaiheet (kuva 4.) eivät paljon muutu.

Kuva 4. Myyntilaskuprosessi ennen sähköistymistä.

5.2 Verkkolaskutusratkaisun valinta

Ennen järjestelmäratkaisun valinnan tekemistä yrityksen täytyy ottaa huomioon kokonaisvaltainen kuva yrityksen tietotekniikan kehittämisestä ja toimintaympäristöstä. Punnita omia tarpeitaan ja ennen kaikkea mietiä mikä on paras vaihtoehto juuri omalle yritykselle. Kannattaa käydä läpi vaihe vaiheelta laskun eri prosessit yrityksessä, mitkä ovat ongelmakohtia ja löytyykö niihin helposti ratkaisu ohjelman avulla. Täytyy myös muistaa, että se mikä toimii toisilla, ei välttämättä ole se paras ratkaisu omalle yritykselle. Palveluntarjoajan tulee tarjota juuri meille sopiva sopiva ratkaisu, jotta välttyttäisiin turhilta riskeiltä ja työvaiheet toimisivat mahdollisimman automaattisesti ja yksinkertaisesti. Markkinoilla on tällä hetkellä monia yrityksiä, jotka tarjoavat verkkolaskutusratkaisuja moniin tarpeisiin, mutta käyttöönottovaiheessa kaadutaankin liian suuriin lupauksiin ja ammattiosaamiseen puutteeseen. Ennen kuin ottaa kokonaan uuden ohjelman käyttöön, kannattaa tiedustella sen toimivuutta niiltä yrityksiltä joilla se jo on käytössä. Näin vältetään ikäviltä jälkiseurauksilta. (Kurki ym. 32-34.)

Restatopilla verkkolaskutusohjelman valintaa oli mietitty jo muutamia vuosia, mutta nyt oli aika tehdä lopullinen päätös. Ratkaisuehdotuksia oli mietitty aikaisemmin kahdenkin eri palveluntarjoajan kanssa; Maestro –ohjelmistojen ja Festumin kanssa. Ensimmäinen vaihtoehto oli Maestro, joka tarjosi ostolaskujen sähköiseen käsittelyyn liittyvää ratkaisuehdotusta. Seuraava vaihtoehdoista oli Festum, joka tarjosi myös kattavaa pakettia, mutta ei vakuuttanut ratkaisullaan. Nämä ohjelmat olivat joko liian massiivisia Restatopin tarpeisiin tai turhan vaikeakäyttöisiä.

Kesällä 2011 Restatopilla päädyttiin ratkaisuun, että järkevintä oli tehdä verkkolaskusopimus jo käytössä olevan HansaWorld Enterprise-ohjelmantarjoajan kanssa. Olemassa olevan ohjelmiston täydentäminen tuntui helpolta ratkaisulta, sillä ohjelmistossa oli mahdollisuus ottaa käyttöön verkkolasku –ominaisuus. Näin ollen pystyimme siirtymään samanaikaisesti sekä ostolaskujen sähköiseen vastaanottoon, että myyntilaskujen lähettämiseen, eikä ylimääräisiä ohjelmia tarvittu. Viime kädessä oli tärkeää ottaa huomioon mahdolliset säästöt ja mitkä ovat yrityksen resurssit. Ohjelmistojen kustannusvertailujen jälkeen päätös kallistui enemmän tutun HansaWorldin suuntaan. Tässä vaiheessa työntekijöiden perehdyttämisprosessi helpottuu kun ei tarvitse ottaa kokonaan uutta ohjelmaa käyttöön. HansaWorldin käyttö kun oli jo ennestään tuttua kaikille työntekijöille.

5.3 Käyttöönoton toteutus ja tavoitteet

Kun oli löydetty yrityksen tarpeita ja vaatimuksia vastaava ohjelma, eli HansaWorld Verkkolaskut -tietokanta, oli aika miettiä millä aikavälillä tietokanta otettaisiin käyttöön ja mitä muutoksia se toisi tullessaan. HansaWorld Enterprise päivitettiin uuteen versioon (6.2.) kesällä 2011, jolloin tuli mahdollisuus ottaa ohjelmasta käyttöön myös verkkolaskutus. Prosessia ei voitu kuitenkaan aloittaa vielä tuolloin, koska vanhan palvelimen toiminnassa oli ongelmia ja sähköpostia oltiin muuttamassa pilvipalveluksi. Kun palvelin uusittiin syyskuun lopulla ja muutkin asiat saatiin kuntoon, oli aika aloittaa verkkolaskutus -projekti.

Tavoitteena oli aluksi aktivoida palvelu ja aloittaa testaus lähettämällä/vastaanottamalla aluksi muutamia laskuja ja seurata toimiiko yhteydet kunnolla molempiin suuntiin ja ilmoittamalla jos esiintyi jotain ongelmia. Näin ongelmat ratkaistaan ajoissa ja kaikki saataisiin kuntoon ennen kuin ohjelma otetaan kunnolla käyttöön. Testausvaiheessa lähetimme laskuja sähköisesti tärkeimmille toimittajille (Hesburger, S-Ryhmä), joille olimme lähettäneet jo aikaisemminkin laskuja sähköisesti kultalinkin välityksellä. Tämän jälkeen kävimme läpi toimittajat, jotka ovat jo ilmoittaneet siirtyneensä sähköiseen laskutukseen ja lisäsimme myös nämä sähköisen laskutuksen piiriin. Pyrimme käymään läpi kaikki toimittajat ja päivittämään tiedot niille joilla oli OVT-tunnus. Tiedot saimme joko suoraan asiakkailta tai sitten TIEKE:n (Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus) ylläpitämästä verkkolaskuosoitteistosta. Suurin työ olikin juuri asiakasrekisterin ylläpidossa ja päivittämisessä. Seuraavaksi syvennyttään paremmin Verkkolaskut –tietokantaan, miten se toimii käytännössä ja kerron myös miten tietokannan käyttöönotto tapahtui.

5.4 HansaWorld: Verkkolaskut

Verkkolaskut –tietokannan avulla pystymme hoitamaan sekä ostolaskujen vastaanoton, että myyntilaskujen lähetyksen sähköisesti. HansaWorld toimii yhteistyössä Itellan kanssa, jonka kautta verkkolaskut kulkevat. Verkkolasku voi edetä meiltä kahdella eri tavalla, riippuen siitä kenen kanssa asiakkaallamme on verkkolasku-sopimus. Jos asiakkaalla on sopimus verkkolaskuoperaattorin kanssa (esim. Basware) lasku kulkee Itellan kautta operaattorille ja sieltä asiakkaalle. Asiakkaalla voi olla sopimus myös pankin kanssa verkkolaskujen välittämisestä, jolloin tarvitaan Itellan valtuutus laskujen välittämiseen. (Lehtinen. Sähköposti; HansaWorld verkkolaskut –ohje.)

Verkkolaskutus koskee tällä hetkellä kuitenkin vain B2B –asiakkaita, joten kaikille muille asiakkaille lähetämme laskut vielä kirjeitse tai PDF –muodossa sähköpostilla. Useimmat suosivat kuitenkin sähköpostia, joten säästämme joka tapauksessa postituksessa. On myös mahdollisuus lähettää kaikki laskut sähköi-

sesti, myös niille toimittajille joilla ei vielä ole verkkolaskupalvelua. Näin ollen laskut toimitettaisiin asiakkaille iPostilla (e-kirjeenä), jolloin Itella tulostaisi ne ja lähettäisi eteenpäin. Tämä vaihtoehto ei kuitenkaan olisi meille kovinkaan kannattava, koska vielä suurin osa laskuista lähetetään postitse ja Itellan kustannukset tästä palvelusta ovat niin korkeat, että emme hyötyisi siitä mitenkään. (Lehtinen. Sähköposti.)

5.4.1 Verkkolaskut –tietokannan rekisteröinti

Verkkolaskusopimuksen tekemisen jälkeen saimme oman verkkolaskutunnuksen, jonka jälkeen voimme aloittaa järjestelmän asetusten tarkistamisen ja liikkumppanitietojen päivittämisen. Myös yhteydet palvelimiin tuli olla kunnossa. Verkkolasku –palvelu rekisteröidään tietokanta-avaimella, jotta verkkolaskutus toimisi. Tämän jälkeen ohjelma on valmis asetusten kirjaamiseen. (kuva 5.)

eLasku: Verkkopalvelut, rekisteröinti (tietokanta-avain)... Tallenna

Rekisteröity Suomi

Asiakasnumero 35817817112

Sopimusnumero 21408813

Rekisteröintinro 33485

Rekisteröinti Extra Lisäentät

Täytä nämä asetukset automaattisesti

Jos tunnistaminen epäonnistuu, täyttäkää asetukseen oikea asiakasnumero, maa sekä sopimusnumero.

Rekisteröinnin apuohjelma

Vie sinut rekisteröitymisprosessin läpi vaihe vaiheelta.

Rekisteröidy tietokanta-avain palveluun

Huom! Rekisteröityminen tehdään vain kerran. Mikäli olette jo saaneet rekisterinumeron ylläolevaan kenttään painakaa hae tietokantavain -painiketta.

Puhelintukemme auttaa numerossa: 020 155 1665.

Hae tietokanta-avain

Kuva 5. Verkkolaskut -palvelun rekisteröinti. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje)

Verkkolaskut –palveluun rekisteröidytään kirjaamalla kenttiin asiakasnumero, sopimusnumero ja rekisteröintinumero. Rekisteröitymisestä lähetetään ilmoitus, jonka jälkeen voidaan alkaa kirjaamaan yrityksen omia asetuksia.

5.4.2 Yrityksen omat asetukset tietokantaan

Järjestelmämoduuliin kirjataan Restatopin omat tiedot, eli Y-tunnus, verkkolaskutili, pankkitiedot ja OVT –tunnus eli verkkolaskuosoite. Verkkolaskuosoite muodostuu alkunumeroista 0037, jonka jälkeen tulee yrityksen Y-tunnus ilman väliviivoja. IBAN-tilinumero kirjoitetaan konekielisessä muodossa. Alapuolella olevassa esimerkissä (Kuva 6.) on kuvattu miten tiedot syötetään HansaWorldin yritystietoihin ja niissä näkyy myös verkkolaskutilin ja OVT –tunnuksen oikea muoto. Laskutusmoduulin asetuksiin päivitetään yksiköt, sillä jokaisella tuoterivillä laskulla tulee olla määrä ja yksikkö, joka kuvaa tuotetta tai palvelua (h, kpl, kg jne.). Yksiköt kirjataan jokaisen tuotteen taakse, jolloin se ilmestyy riville automaattisesti kun tuote lisätään. Tässä vaiheessa tarkistetaan myös, että laskuilla on oikea oletusvaluutta eli eurot. Järjestelmään on tallennettuna myös muita valuuttoja, jotka voi aktivoida tarpeen vaatiessa. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

The screenshot shows a software window titled "eLasku: Yritystiedot: Tarkista" with a "Tallenna" button in the top right. The window contains a form for entering company information. At the top, there is a text field for "Yritysnimi" containing "Testing Internet Service for Hansa". Below this are four tabs: "Osoite", "Rek.", "S-posti", and "Fontit", with "Rek." selected. The form is divided into two columns of input fields:

Y-tunnus	1650660-499999	Pankki 1	SEB 330100-01124403
Rek.nro	1650660-499999	Pankki 2	FI9633010001124403
Pankin as.nro	0165066049	Pankki	SEB
Kaupparek.nro		Maa	FI
Kotipaikka	Helsinki	OVT -tunnus	00371650660499999
Verkkolaskutili	BELS9900019967	Yritystyyppi	☒ Usean käyttäjän ☐ Konserni ☐ Yhden käyttäjän

Kuva 6. Yritystietojen syöttö. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

5.4.3 Liikekumppanikortti ja verkkolaskuasiakastiedot

Hansaan täytyy päivittää kaikkien verkkolaskutuksen piiriin kuuluvien asiakkaiden liikekumppanikortteihin Y-tunnus, OVT-tunnus sekä laskutusosoite. Laskutusmoduulin kautta käydään kirjaamassa asiakkaiden verkkolaskutilit eLaskun verkkolaskuasiakastietoihin. On hyvin tärkeää, että nämä tiedot on päivitettyinä sekä liikekumppanikorttiin että verkkolaskuasiakastietoihin, jotta verkkolaskut lähtevät ilman ongelmia. Ohjelma kuitenkin ilmoittaa välittömästi jos yritetään lähettää laskua jossa on puutteelliset tiedot, niitä se ei anna edes tallentaa. Tarkistukset tehdään ainoastaan asiakkaille jotka on määritetty verkkolaskuasiakkaiksi. Laskuille joita ei lähetetä sähköisesti, laitetaan ruksi kohtaan ”älä lähetä verkkolaskuna”, jolloin näitä tarkistuksia ei tehdä. (HansaWorld Verkkolaskut – ohje.)

Itella pystyy nykyään reitittämään laskun pelkän OVT-tunnuksen avulla, joten ohjelmaan ei tarvitse täyttää operaattorin tunnusta, eli se löytää oikean operaattorin pelkästään yrityksen OVT-tunnuksen perusteella. Alla olevissa kuvissa (kuva 7. ja kuva 8.) nähdään miten tiedot on kirjattu oikein kenttiin. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

eLasku: Liikekumppani: Päivitä

Uusi Kopio Kumoa

Nro 92001 Asiakasryhmä 02 Asiakas
 Lyhenne Toimittajaryhmä Toimittaja
 Nimi HansaWorld Finland Oy Vieras
 Jakelija

Yhteyshenkilö Toimitus Ehdot Hinnat Yritys Tilit Web Huomautus Vieras

Laskutusosoite Päivitä osoite

Lähiosoite Pihatörmä 1 C
 Postinro & -t.paikka 02240 Espoo

Lajittelu Osasto
 Puhelin Faksi
 Vaih.eht.puh Matkapuhelin +358408381722
 Skype Name SIP
 Sähköposti antikainen@hansaworld... Alanumero
 Pääyhteyshenkilö Anna Antikainen www-sivu

Kuva 7. Liikekumppanikortti. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

Liikekumppanikortille pystyy kirjaamaan tärkeimmät tiedot yrityksestä, osoitteet, yhteyshenkilöt sekä määrittelemään yrityksen statuksen (asiakas, toimittaja jne.)

eLasku: Verkkolaskuasiakkaan tiedot: Päivitä

Uusi Kopio Kumoa Tallenna

Asiakas 92001
 Nimi HansaWorld Finland Oy

Verkkolaskutili BELR990001992x
 Verkkolaskutili 2

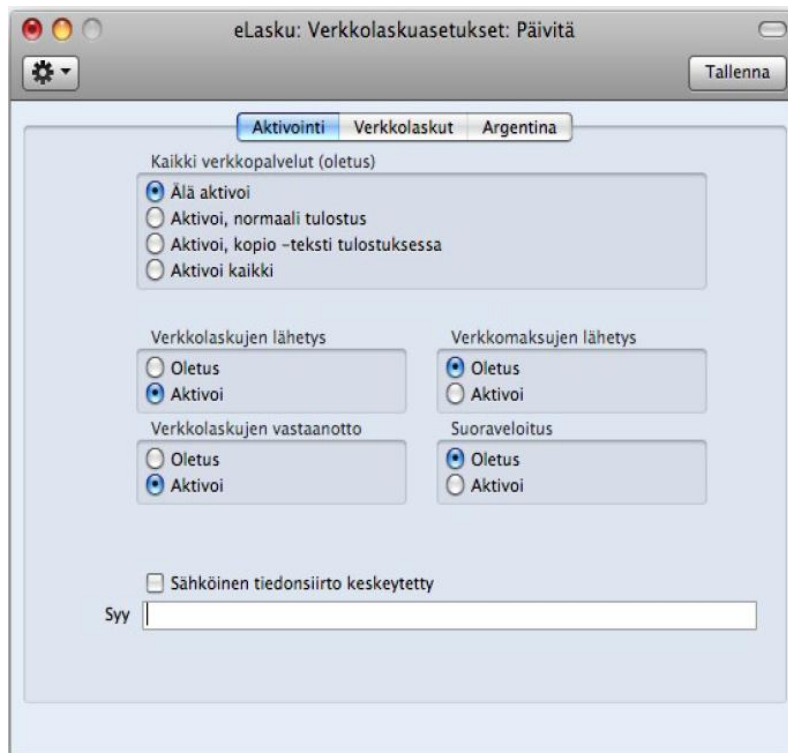
Lähetystapa
 Oletus
 Verkkolasku
 eKirje
 Ei vast.ottoa
 Älä lähetä verkkolaskuja

eKirjeen lähetystapa
 1.luokka

Kuva 8. Verkkolaskuasiakastiedot. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

5.4.4 Verkkolaskuasetukset

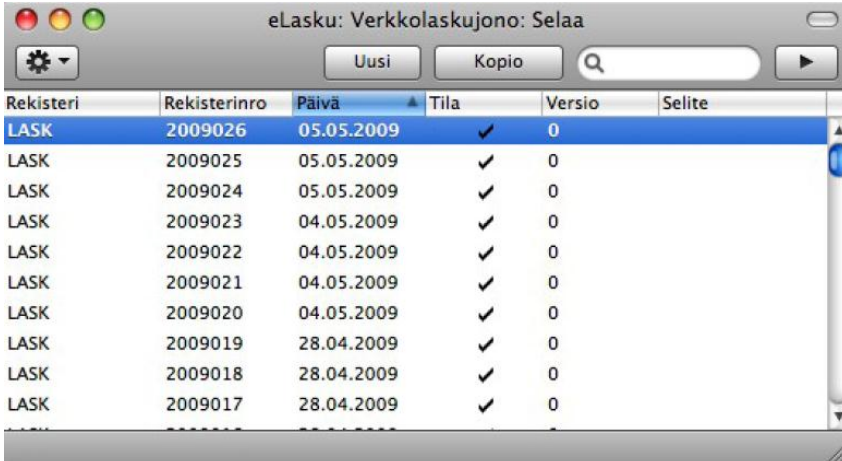
Järjestelmään kirjataan seuraavaksi omat verkkolaskuasetukset. Restatopin asetuksissa täytyy ottaa huomioon, että yksikään lasku ei lähde eKirjeenä (lähetetään normaalisti verkkolaskuna, mutta kuoritetaan Itellalla), vaan ne tulostetaan ja kuoritetaan itse. Asetukset tehdään Aktivointi- ja verkkolaskut – välilehdille. Verkkolaskut-välilehdellä voidaan muokata laskun ulkonäköä mm. automaattisilla lisäteksteillä. Välilehdellä pystyy myös määrittelemään lähetetäänkö verkkolaskuja kaikille asiakkaille vai ainoastaan valituille. Tässä kohdassa valitsemme ”Valitut asiakkaat”. Kirjaamme verkkolaskuasiakkaat erikseen heidän omiin tietoihinsa (ks. kuva 8.). Aktivointi –välilehdellä (kuva 9.) aktivoidaan ne palvelut, joita me haluamme ottaa käyttöön. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

Kuva 9. Verkkolaskuasetusten kirjaus. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

5.4.5 Testausvaihe

Laskujen lähetyksen testausvaiheessa sovimme muutaman asiakkaan kanssa verkkolaskujen lähettämisestä, jolloin voimme paremmin seurata lähetysprosessia ja ongelmatilanteissa pystymme välittömästi ottamaan yhteyttä asiakkaaseen. Testausvaiheen tarkoitus on saada verkkolaskut kulkemaan sujuvasti yrityksen ja asiakkaan välillä ja tietojen oikeellisuus tarkastamaan. Laskun lähetyksessä ongelmia tuotti puuttuvat tiedot, joita ei mainittu ohjelman käyttöönoton ohjeissa. Ongelmia tuotti ohjelmassa yritys, jolla on monta eri yritystä saman Y-tunnuksen alla. Ohjelma ei jostain syystä pystynyt hyväksymään osaa yrityksen laskuista. Verkkolaskujen jonoa pystyy seuraamaan helposti laskutusmoduulin kautta, jolloin pystytään varmistamaan että laskut ovat lähteneet järjestelmästämme (Kuva 10.). (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

Rekisteri	Rekisterinro	Päivä	Tila	Versio	Selite
LASK	2009026	05.05.2009	✓	0	
LASK	2009025	05.05.2009	✓	0	
LASK	2009024	05.05.2009	✓	0	
LASK	2009023	04.05.2009	✓	0	
LASK	2009022	04.05.2009	✓	0	
LASK	2009021	04.05.2009	✓	0	
LASK	2009020	04.05.2009	✓	0	
LASK	2009019	28.04.2009	✓	0	
LASK	2009018	28.04.2009	✓	0	
LASK	2009017	28.04.2009	✓	0	

Kuva 10. Verkkolaskujono. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

Verkkolaskujen etenemistä pystyy seuraamaan verkkolaskujen tilanne –asetuksen kautta (Kuva 11.), josta näkee myös kun verkkolasku on perillä vastaanottajan järjestelmässä. Se tekee jokaiselle etenemisvaiheelle oman tietueen, jota kuvataan numerosarjalla 0-5. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

Numeroiden merkitykset:

0 = Lasku on virheellinen. Tarkoittaa, että laskusta puuttuu tietoja tai se sisältää virheellisiä merkkejä, joita ohjelma ei hyväksy. Tällöin tarkistetaan kaikki tiedot, tehdään tarvittavat korjaukset ja yritetään uudestaan.

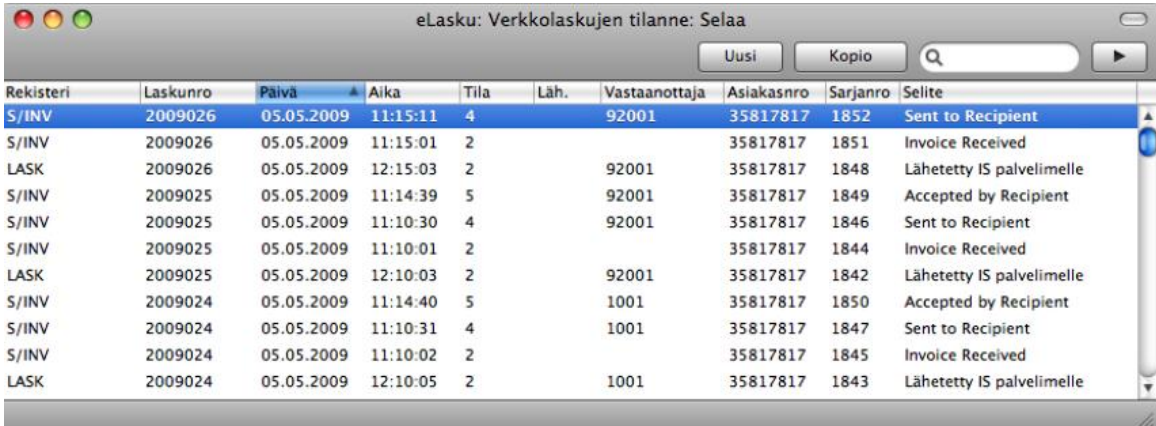
2 = Lasku on lähtenyt järjestelmästämmme.

3 = Lasku on jo olemassa. Eli se on jo kertaalleen lähetetty.

4 = Lasku on lähtenyt vastaanottajalle palvelimelta eli Itellalta.

5 = Lasku on lähetetty eteenpäin Itellalta.

Jos esimerkiksi verkkolaskutili kuuluu väärälle asiakkaalle, mutta muut tiedot laskulla ovat oikein, ohjelma lähettää virheilmoituksen sähköpostilla Restatopil-
le.

Rekisteri	Laskunro	Päivä	Aika	Tila	Läh.	Vastaanottaja	Asiakasno	Sarjanro	Selite
S/INV	2009026	05.05.2009	11:15:11	4		92001	35817817	1852	Sent to Recipient
S/INV	2009026	05.05.2009	11:15:01	2			35817817	1851	Invoice Received
LASK	2009026	05.05.2009	12:15:03	2		92001	35817817	1848	Lähetetty IS palvelimelle
S/INV	2009025	05.05.2009	11:14:39	5		92001	35817817	1849	Accepted by Recipient
S/INV	2009025	05.05.2009	11:10:30	4		92001	35817817	1846	Sent to Recipient
S/INV	2009025	05.05.2009	11:10:01	2			35817817	1844	Invoice Received
LASK	2009025	05.05.2009	12:10:03	2		92001	35817817	1842	Lähetetty IS palvelimelle
S/INV	2009024	05.05.2009	11:14:40	5		1001	35817817	1850	Accepted by Recipient
S/INV	2009024	05.05.2009	11:10:31	4		1001	35817817	1847	Sent to Recipient
S/INV	2009024	05.05.2009	11:10:02	2			35817817	1845	Invoice Received
LASK	2009024	05.05.2009	12:10:05	2		1001	35817817	1843	Lähetetty IS palvelimelle

Kuva 11. Verkkolaskujen tilanne. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

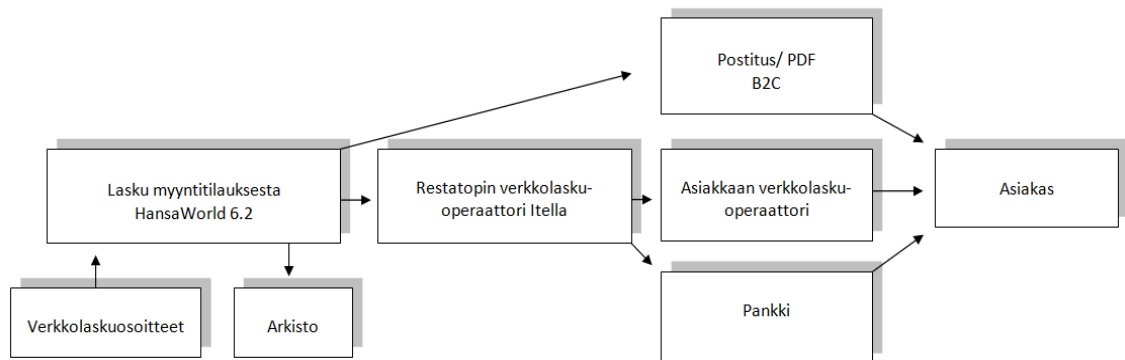
Kun kaikki laskut on lähetetty on hyvä käydä vielä tarkistamassa laskutusmoduulista Verkkolaskujen tilanne –raportin (Kuva 12.), josta pystyy määrittelemään erikseen haluaako nähdä lähetetyt, hyväksytyt, hylätyt vai ei lähetetyt laskut. Raporttia voi tarkastella myös asiakaskohtaisesti tai päivämäärän perusteella. Raportin avulla pääsee suoraan yksittäisen laskun tietoihin jos tätä kautta ilmenee, että lasku ei ole mennyt perille. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

Asiakas	Lask.nro	Pvm	Selite
92001	HansaWorld Finland Oy	2009015	28.04.2009 Sent to Recipient
92001	HansaWorld Finland Oy	2009016	28.04.2009 Sent to Recipient
92001	HansaWorld Finland Oy	2009017	28.04.2009 Sent to Recipient
92001	HansaWorld Finland Oy	2009019	28.04.2009 Sent to Recipient
92001	HansaWorld Finland Oy	2009020	04.05.2009 Sent to Recipient
92001	HansaWorld Finland Oy	2009021	04.05.2009 Sent to Recipient
92001	HansaWorld Finland Oy	2009022	04.05.2009 Sent to Recipient
92001	HansaWorld Finland Oy	2009023	04.05.2009 Sent to Recipient
1001	PIANOMUSIIKKI OY	2009024	05.05.2009 Sent to Recipient

Kuva 12. Verkkolaskujen tilanne –raportti. (HansaWorld Verkkolaskut –ohje.)

Kuvasta 13. alhaalla nähdään miten myyntilaskuprosessi tulee muuttumaan sähköistymisen jälkeen. Lasku tehdään normaalisti Hansassa myyntilauksesta, jonka jälkeen ohjelma lähettää ne automaattisesti eteenpäin. Laskut tulostetaan ainoastaan kerran arkistoitavaksi, mutta ne arkistoidaan myös sähköisesti järjestelmään. Osalle tullaan lähettämään vielä paperilaskuja, mutta suurimmalle osalle B2C -asiakkaista myyntilaskut lähetetään PDF-muodossa suoraan sähköpostiin, joten säästytään paperitulostukselta.

Kuva 13. Myyntilaskuprosessi sähköistymisen jälkeen.

5.5 HansaWorld Verkko- ostolaskut

Verkko-ostolaskut aktivoidaan samalla tavalla kuin verkkolaskut. Rekisteröidään verkko-ostolaskut tietokanta-avaimen avulla ja kirjataan asetukset (asiakasnu-

mero, rekisteröintinumero ja sopimusnumero). Restatopin omat tiedot kirjataan Yritystiedot –asetukseen. Toimittajillamme, jotka lähettävät meille sähköisiä ostolaskuja, tulee olla liikekumppanikortilla tiedot, jotka mahdollistavat ostolaskujen vastaanottamisen. Näiden tietojen avulla verkkolaskut pystytään muuttamaan varsinaisiksi ostolaskuiksi. (Hansaworld Verkkolaskut-ostolaskut –ohje.)

5.5.1 Ostolaskujen sähköinen käsittely

Kun tietokanta on aktivoitu, voidaan verkkolaskujen vastaanotto aloittaa. Alla olevassa kuvassa (Kuva 13.) näkyy saapuneita verkkolaskuja. Ne haetaan automaattisesti IS-palvelimelta. Kuvan lasku nro. 8 on uusi lasku, jota ei ole vielä hyväksytty, eli OK-täppä puuttuu. Toiminnosta näkee myös suoraan keneltä lasku on tullut, jos kyseistä toimittajaa ei ole ohjelmassamme, se täytyy lisätä ennen kuin saapuneesta verkkolaskusta tehdään ostolasku. (Hansaworld Verkkolaskut-ostolaskut –ohje.)

Nro	OK	Ostolaskun nro	Laskupäivä	Tilausnro	Toimittaja	Nimi	Summa
1	✓	112714	15.08.2011			EL-Parts Oy	3700,58
2	✓	231213	29.08.2011			Mandera Oy	326,15
3	✓	113328	15.10.2011	901149		Cumulus Oy	378,00
4	✓	113329	14.10.2011	901149		Cumulus Oy	162,00
5	✓	113332	07.11.2011	901014		SUOMEN KAUKOKIIITO OY	-694,21
6	✓	113330	08.11.2011	1341		Scan-Cast Oy	981,01
7	✓	113333	15.11.2011	901002		Scan-Cast Oy	2387,55
8			17.11.2011	1341		Scan-Cast Oy	430,50

Kuva 14. Verkko-ostolaskujen jono. (Hansaworld 6.2. Restatop.)

Käsitellään uutta laskua nro. 8. Kun verkko-ostolasku on avattu se näyttää pitkälti samanlaiselta kuin normaali ostolasku (Kuva 14.), mutta siinä on eritelty esim. kaikki tuotteet hintoineen. Ensimmäisenä mennään Tunniste-kenttään, jonne lisätään ostotilausnumero (jos puuttuu), jotta verkkolasku voidaan kohdistaa oikeaan ostotilaukseen. Kuten ylläolevasta kuvasta (kuva 13.) nähdään verkkolaskulta puuttuu myös kokonaan ostolaskun numero. Se tulee automaatt-

tisesti silloin kun ostolaskut kirjataan manuaalisesti koneelle, mutta tässä tapauksessa verkko-ostolasku muunnetaan normaaliksi ostolaskuksi ohjelmaan laittamalla laskulle OK-täppä. Tämän jälkeen se voidaan luoda ostolaskuksi Toiminnot-painikkeesta kohdasta ”Luo ostolasku”. (Hansaworld Verkkolaskut-ostolaskut –ohje.)

The screenshot shows the 'Resta: Verkkolasku: Tarkista' application window. It contains several input fields for order details and a table of items.

Order details:

- Nro: 8
- Toimittajan laskunro: 15460
- Version nro: 0
- Nimi: Scan-Cast Oy
- Laskupvm: 17.11.2011
- Toimittajan viite: Kaija Salminen
- Tilanne: OK Hylätty
- Maksuehdot:
- Toim. kommentti: 14 days net
- Syy:
- Eräpäivä: 01.12.2011
- Virall.sarjanro:
- Tap.pvä: 17.11.2011
- Viitteenne: Jyrki Rantala

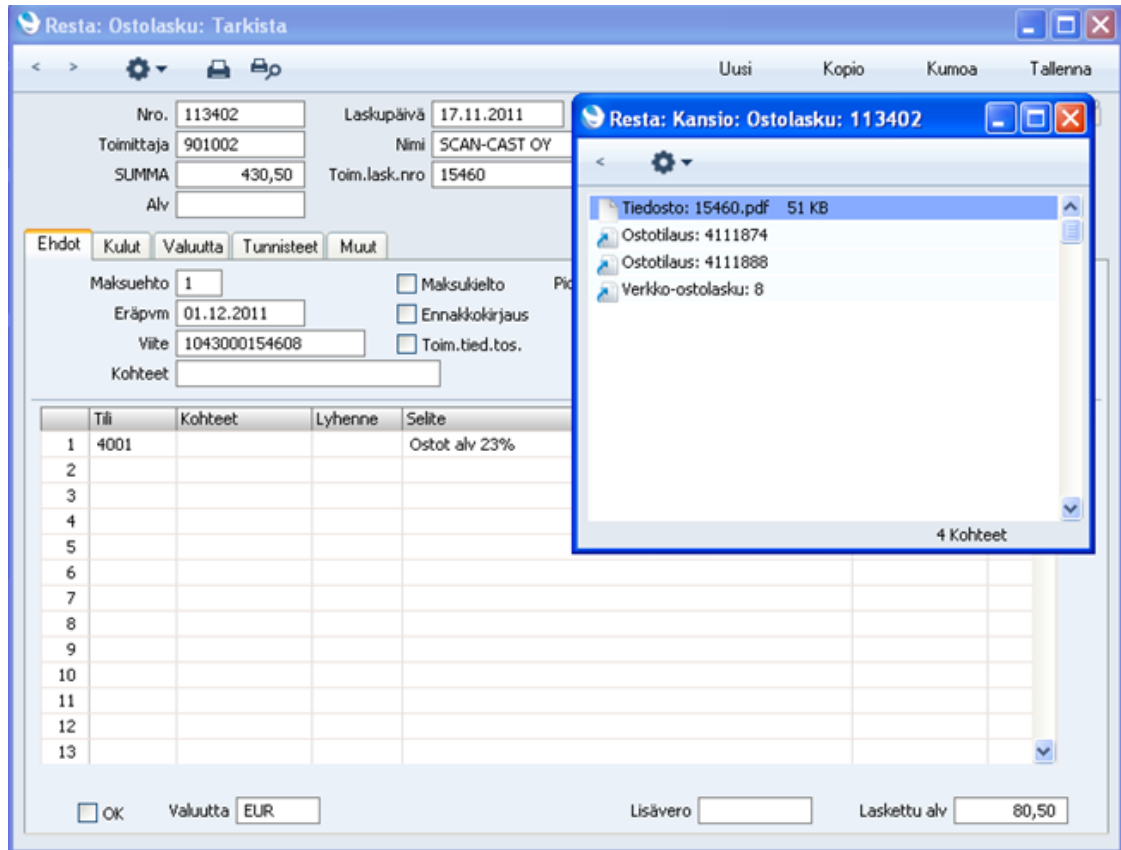
T.tuote	T.määrä	Selite	'ä hinta	%	Summa	Kust.tili	Alv	Alv-k
1	2155	2 T-jalkapari T-606 30/50 putki	64,50		129,00		23,00	23
2	SC-402	3 T-402 jalkapari kirkas	71,00		213,00		23,00	23
3	LAVA	1 LAVAVELOITUS/kertakäyttölava	8,00		8,00		23,00	23
4		Alv-erittely		23,00	350,00		80,50	
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								

Summary fields at the bottom:

- Valuutta: EUR
- Rahti:
- ALV: 80,50
- Summa: 350,00
- Veroton:
- Vero2:
- Perus: 430,50
- YHT.: 430,50

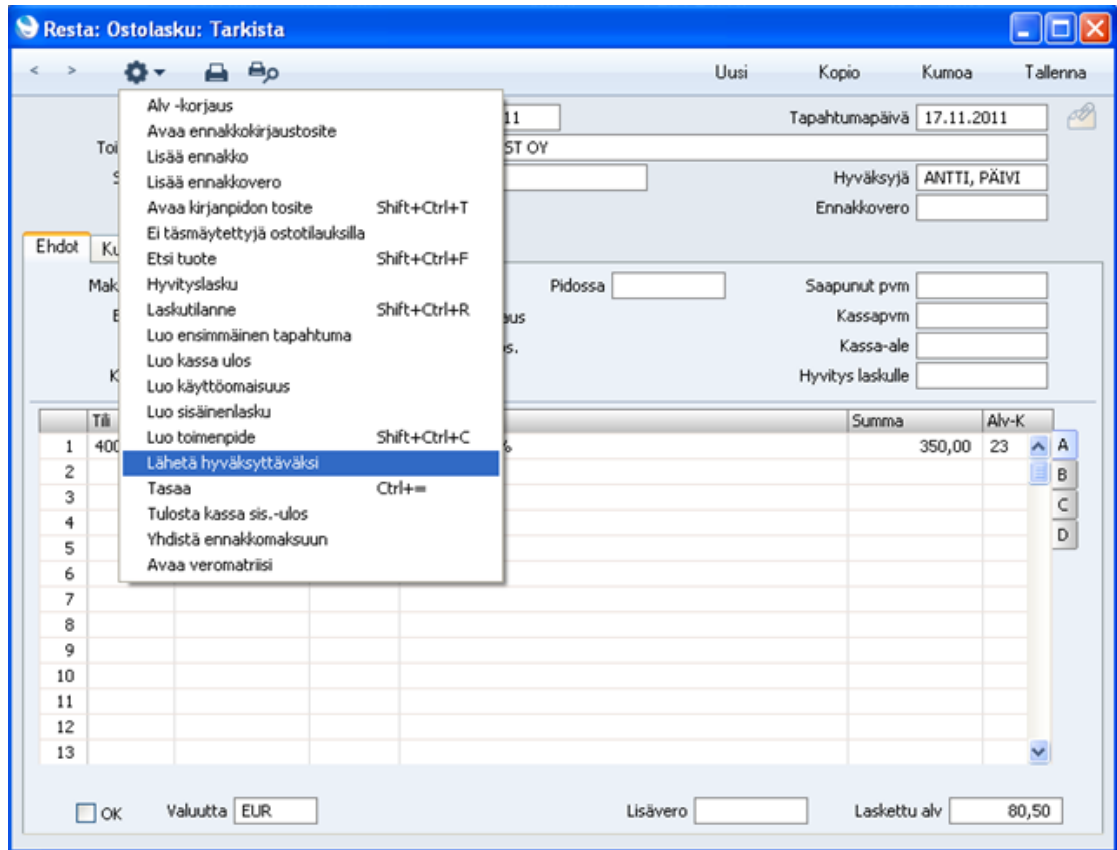
Kuva 15. Verkkolasku. (Hansaworld 6.2. Restatop.)

Kun valmis ostolasku on luoto verkko-ostolaskusta (Kuva 15.), viedään sen ”klemmarin” taakse verkko-ostolasku, ostotilaukset joihin se liittyy ja laskun liitteenä tullut pdf-tiedosto laskusta. Liitteenä voi olla myös muita tiedostoja, riippuen toimittajan verkkolaskutus-järjestelmästä. Klemmarin takaa on helppo tarkistaa välittömästi mihin ostotilaukseen lasku liittyy. Ennen tätä harvat laittoivat ostotilauksia ostolaskujen liitteeksi ja tällöin oli hyvin hankalaa kohdistaa laskut tilauksiin. (Hansaworld Verkkolaskut-ostolaskut –ohje.)

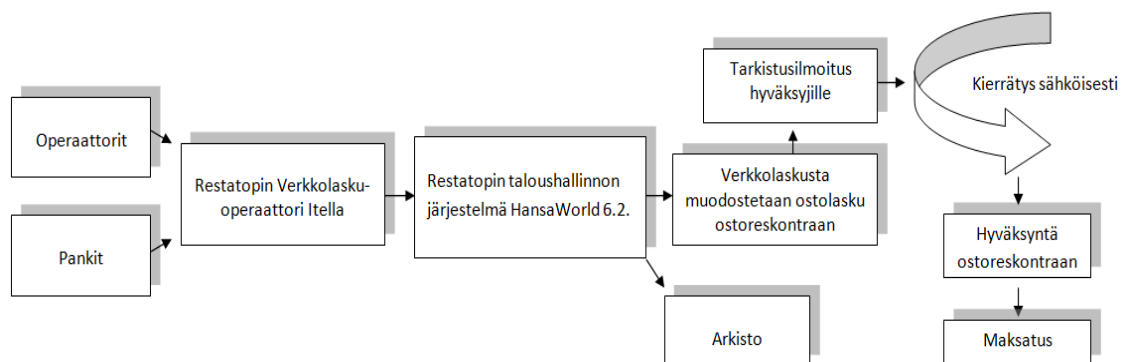
Kuva 16. Ostolasku ja klemmarin takaa löytyvät tiedot. (Hansaworld 6.2. Restatop.)

Tämän jälkeen ostolasku onkin valmis lähetettäväksi eteenpäin hyväksyjille (Kuva 16.). Ostolaskuun merkitään Hyväksyjä-kenttään kenelle ostolasku lähtee edelleen hyväksyttäväksi, tässä tapauksessa kahdelle, koska lasku liittyy kahteen eri ostotilaukseen. Jos kaikki ostolaskulla on kunnossa, valitaan Toiminnot-painikkeesta kohta "Lähetä hyväksyttäväksi". Restatopilla ei ole vielä tässä vaiheessa siirrytty kunnolla ostolaskujen vastaanottoon, eikä käyty läpi hyväksyntä-kierrosta, mutta käyn kuitenkin läpi prosessin vastaanotosta eteenpäin. Eli kun ostolasku on lähetetty hyväksyjille, he saavat siitä tiedon sähköpostiinsa. Hyväksyjä menee Hansaworldin ostoreskontraan, avaa tiedotteessa olleet ostolaskut, tarkistaa ja hyväksyy ne. Ostolaskut siirtyvät hyväksymisen jälkeen maksujärjestelmään. (Hansaworld Verkkolaskut-ostolaskut –ohje.)

Kuva 17. Ostolaskun lähettäminen hyväksyjille. (Hansaworld 6.2. Restatop.)

Kuvassa 18. havainnollistetaan ostolaskuprosessin muuttumista sähköistymisen jälkeen. Osa laskuista saapuu vielä kirjeenä, mutta tältä näyttää tilanne silloin kun muutos on tapahtunut kokonaisuudessaan ja kaikki vaiheet on sähköistetty.

Kuva 18. Ostolaskuprosessi sähköistymisen jälkeen.

Itella toimii operaattorinamme, jonka kautta laskut tulevat järjestelmään. Kaikki toimenpiteet vastaanottamisesta hyväksyntään tapahtuu järjestelmässä. Tällöin pystytään myös minimoimaan inhimillisten virheiden määrä, kun ostolaskuja ei tarvitse enää syöttää koneelle manuaalisesti.

6 YHTEENVETO

Verkkolaskutukseen siirtyminen on suhteellisen hankala ja pitkäaikainen prosessi, johon vaaditaan sitoutumista koko yrityksen osalta. Restatopilla ollaan juuri siirrytty tähän uuteen toimintamalliin, joka hakee vielä muotoaan. Siirtymisvaihe tapahtui melko kivuttomasti, mutta ajallisesti se oli pitkä prosessi. Syy venymiseen johtui pitkälti palveluntarjoajasta, jossa havaittiin ajoittain avun antamisen puutetta ja hitautta. Olisin vielä halunnut päästä seuraamaan ja tekemään havaintoja siitä, miten ostolaskujen hyväksyntä tapahtuu käytännössä ja miten henkilöstön perehdyttäminen uusiin toimintamalleihin tapahtuu. Valitettavasti aikaraja tuli vastaan ja työ piti saada päätökseen, mutta voidaan silti spekuloida tulevaisuutta.

Jatkossa kaikki työntekijät pääsevät mukaan uuteen ostolaskujen hyväksyntäjärjestelmään, joka varmasti tuo uusia ja erilaisia rutiineja työpäivään, jotka vaativat totuttelemista ja uuden oppimista. Nämä uudet toimintamallit tuovat myös tullessaan sujuvuutta ja nopeutta liiketoiminnan prosesseihin, kun laskut ovat helpommin kaikkien ulottuvilla, ja niiden tarkistus tapahtuu koneella. Ei enää hukkuneita alkuperäislaskuja tai merkitsemättä jääneitä ostolaskuja. Jatkossa on myös muistettava aktiivisesti ilmoittaa asiakkaille verkkolaskuihin siirtymisestä, jotta osaltamme olisimme viemässä sähköistymistä eteenpäin. Ennen kuin kaikki toimittajat ovat siirtyneet verkkolaskutukseen, laskuja tullaan laittamaan vielä manuaalisesti koneelle, mutta uskon että tämä tapahtuu lähitulevaisuudessa. Sitten kun verkkolaskutus on saatu toimii sataprosenttisesti, se tulee säästämään huomattavasti aikaa.

Henkilökohtaisesti olen tyytyväinen työn lopputulokseen ja projektin onnistumiseen, ongelmia tuotti lähinnä ohjelman käyttöönoton hitaus ja aikatauluongelmat. Työn tekemisen ohessa olen saanut paljon uutta ja hyödyllistä tietoa verkkolaskutuksesta ja sen käyttöönotosta. Haluaisin vielä lopuksi kiittää koko Restatopin väkeä ja erityisesti Talouspäällikkö Eeva Lehtistä, joka mahdollisti tämän

opinäytetyön tekemisen ja oli minulle tärkeänä apuna kun työn ohessa ilmaantui kysymyksiä.

LÄHTEET

Aalto A.; Halonen V.; Juote T.; Järvinen V. & Wihuri P. 2000. Sähköinen liiketoiminta; Kaupankäynti, Lainsäädäntö, Tietoturva, Kirjanpito ja tilintarkastus, Verotus. Jyväskylä: Gummerus.

Arjen tietoyhteiskunnan neuvottelukunta 2011. Sähköisen laskutuksen työryhmä: toimenpiteet verkkolaskun edistämiseksi. 2009. Viitattu 15.11.2011. http://www.arjentietoyhteiskunta.fi/files/136/verkkolaskun_loppuraportti_lopullinen29012009b.pdf

Hansaworld verkkolaskut –ohje. HansaWorld Enterprise 6.2. HansaWorld Finland Oy. 29.12.2010.

Hansaworld Verkkolaskut-ostolaskut –ohje. HansaWorld Enterprise 6.2. HansaWorld Finland Oy. 23.11.2011.

Hansaworld 6.2. –ohjelma 2011. Verkkolaskut –tietokanta. Restatop Oy.

Helsingin seudun kauppakamari 2011. Pk-yritysten tietotekniikan ja sähköisen liiketoiminnan tarpeet. 2010. Viitattu 18.10.2011. http://www.helsinki.chamber.fi/files/4248/Pk-yritysten_tietotekniikan_ja_sahkoisen_liiketoiminnan_tarpeet_2010_Helsingin_seudun_kauppakamari.pdf

International Organization of Standardization - ISO 20022 2011. Viitattu 17.11.2011. <http://www.iso20022.org/FAQ.page>

Jaatinen, Pirkko. 2009. Sähköistyvän taloushallinnon innovaatioiden kehitys ja niitä koskevat merkitykset ja diskurssit alan ammattilehtikirjoittelussa. Akateeminen väitöskirja. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print. Saatavissa myös: <http://acta.uta.fi/pdf/978-951-44-7698-3.pdf>

Kurki M.; Lahtinen M. & Lindfors H. 2011. Verkkolasku käyttöön! Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Lahti S. & Salminen T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa. Sähköiset talouden prosessit käytännössä. Juva: WSOY.

Lehtinen, Eeva. Keskustelu. 22.9.2011.

Lehtinen, Eeva. Keskustelu. 29.9.2011.

Lehtinen, Eeva. Kysely sähköpostin välityksellä. 14.10.2011.

Seppä M.; Rissanen T.; Mäkipää M.; Ruohonen M.; Hannula M. & Mäkinen S. 2005. Liiketoiminnan sähköistyminen. Nykytila, Tulevaisuuden haasteet ja tarve kansalliselle strategialle. E-Business Research Center. Tampere: Cityoffset Oy. Saatavissa myös: <http://www.eBRC.fi>

Sähköisen kaupan palvelukeskus 2011. Sanasto ja Käsitteet. Viitattu 22.9.2011. <http://www.e-finland.org/cgi-bin/center/xhtml?etusivu%3Eohjeet%3Esanasto/>

Turun ammattikorkeakoulu 2011. Optima –ympäristö. Eeva Lehtinen. Nauhoitettu Minna Knif-sundin luento Designverkkokaupasta. Viitattu 21.9.2011.

Varsinais-Suomen Yrittäjät 2011. Y-lehti. Hyvät yritykset. Viitattu 20.9.2011. http://www.y-lehti.fi/hyvät_yritykset/vsy201109hyrestatop.pdf

Verkkolaskut.fi 2011. Viitattu 10.11.2011. <http://verkkolaskut.fi/>

Wikipedia 2011. Web 2.0. Viitattu 3.11.2011. http://fi.wikipedia.org/wiki/Web_2.0.